

Útvarpsráðið og réttlætið

Ílla er þetta Útvarpsráð að sér í réttlætinu.

Helgi Hjörvar.

I.

Eg hefi fyrir skömmu boðið Útvarpsráði að flytja tvö erindi, sem verða mundu til að skýra margt er að aldaskiftunum lýtur, sem í nánd eru, og á hvörn hátt þau gætu orðið einsög vera þarf. Mun eg þó ekki tala um svartasta blettinn, því að eg veit að Útvarpsráðið vill ekki leyfa mér að minnst á þá hættu sem þar er á ferðinni. Og raunar veit eg ekki ennþá, hvort erindi þessi verða þegin. En telja mundi eg það fyrirboða ef svo yrði ekki.

Það eru nú liðin meir en 24 ár síðan eg sagði í ritgerð sem eg sendi nokkrum vitrum og merkum mönnum til yfirlesturs, að ef máli því sem eg var að reyna til að vekja eftirtekt á, yrði ekki sint, væri bráðlega von verri tíðinda en orðið hafa áður í sögu mannkynsins. Orðum mínum var enginn gaumur gefinn. En það sannaðist fljótt sem eg hiklaust hafði sagt fyrir. Tæpum 3 mánuðum eftir að hinir ónógsamlega vitru menn höfðu lesið, — eða átt kost á að lesa — ritgerð mína, skall á styrjöldin mikla.

(Ofanritað er kafli úr óprentaðri grein sem var samin 22. nóv., nokkrum dögum áður en mér barst svar Útvarpsráðs).

II.

Útvarpsráðið hefir einsog mér var nú raunar ekki alveg grunlaust um, hafnað erindum þessum sem eg gat um. Ráðið mun þó ekki eiga um þetta óskilið mál, og einkum þykir mér sem óhætt muni vera að taka Pálma Hannesson rektor undan öllum grun um það hámark heimsku, sem lýsir sér í því, að vilja útiloka mig frá því að tala í Útvarpið. Með því setur Útvarpið íslenska vafalaust heimsmet á allmjög annan veg en æskilegt er.

Fyrir nokkru fekk eg frá mikilli gáfukonu bréf þar sem hún kvartar yfir því, að eg skuli ekki oftár láta til mín heyra í Útvarpinu. Kemst hún svo að orði: „Eg sé ekki að Útvarpið nái tilgangi sínum til fulls meðan það flytur ekki og styður kenningar yðar“. Í þessu hefir hin ágæta kona vissulega alveg rétt fyrir sér. Á því er enginn vafi, að eg hefi það fram að flytja sem alþjóð varðar, og hvergi verður til eins margra

náð og í Útvarpinu. Og kunnugt er mér um, að þeir eru ekki allfáir, sem sammála eru hinni ágætu konu, sem bréfið hefir ritað. Getu nú þeir, sem þetta lesa vitað hvernig á því stendur, að eg tala ekki oftar. Eg hefi nú boðið Útvarpinu 4 erindi í röð, sem hafnað hefir verið. Hið fyrsta var þó þegið eftir nánari umhugsun. Heitir það „Framtíð lífsins og dauðans“ og hefir komið í „Eimreiðinni“, og eins annað erindi, „Glásir“, sem eg fekk ekki að flytja. Eftir að því erindi var hafnað, hefir ýmislegt komið fyrir Útvarpið eftirtektarvert, og ætla eg ekki að minna á annað en það, að í sjálfri Útvarpshöllinni var kveðin vísa sú sem þessi sannleiksorð eru í: „Illa er þetta Útvarpsráð að sér í réttlætinu“.

Og enn vil eg biðja menn að veita því eftirtekt, sem fyrir Útvarpið mun koma. Ekki þó af því að eg muni fara að hyggja á neinar hefndir fyrir réttlætiskort Útvarpsins gagnvart mér, heldur vegna þess, að það er fyrir slíka stofnun alveg sérstaklega óhólt, ef segja má með sanni, að hún hafi tekið sér fyrir stefnuorð „heilræði“ slíkt sem Goethe leggur Mefisto (fjandanum) í munn í Fást sínum: „Verachte nur Vernunft und Wissenschaft — des Menschen allerhöchste Kraft.“

Það sem eg hefi tekið. mér fyrir hendur er nú einmitt að stuðla að því, að skynsamlegu viti og vísindum verði komið við á svæði þar sem slíkt hafði ekki auðnast áður. Og var það mjög bagalegt, því að leiðin til farsællar framtíðar fyrir allt mannkyn verður ekki fundin fyr en ratljóst er orðið um þau lönd. Og er ekki hyggilegt, að meta að engu þær spár, sem fram hafa komið um að einmitt hédan frá Íslandi muni fyrst birtu bera yfir.

Erindi þau sem Útvarpsráðið vildi ekki þiggja heita: „Koma Baldurs og björgun mannkynsins. Hið ótrúlegasta sem fyrir mig hefir komið.“ Er þar m. a. skýrt frá athugunum sem gera mönnum unt að skilja miklu betur en áður, upptök og eðli hinnar svo stórmerkilegu forngrísku heimspeki. Og einnig er þar brugðið nýju ljósi yfir aðalatriði í sögu Jesú. En þó fyrst og fremst sýnt fram á, hvert er hið sérstaklega norræna og íslenska hlutverk í sögu mannkynsins.

25. nóv.

Helgi Þjeturss.

Vísir 7 des 1938